

MEDIA GRAFICA

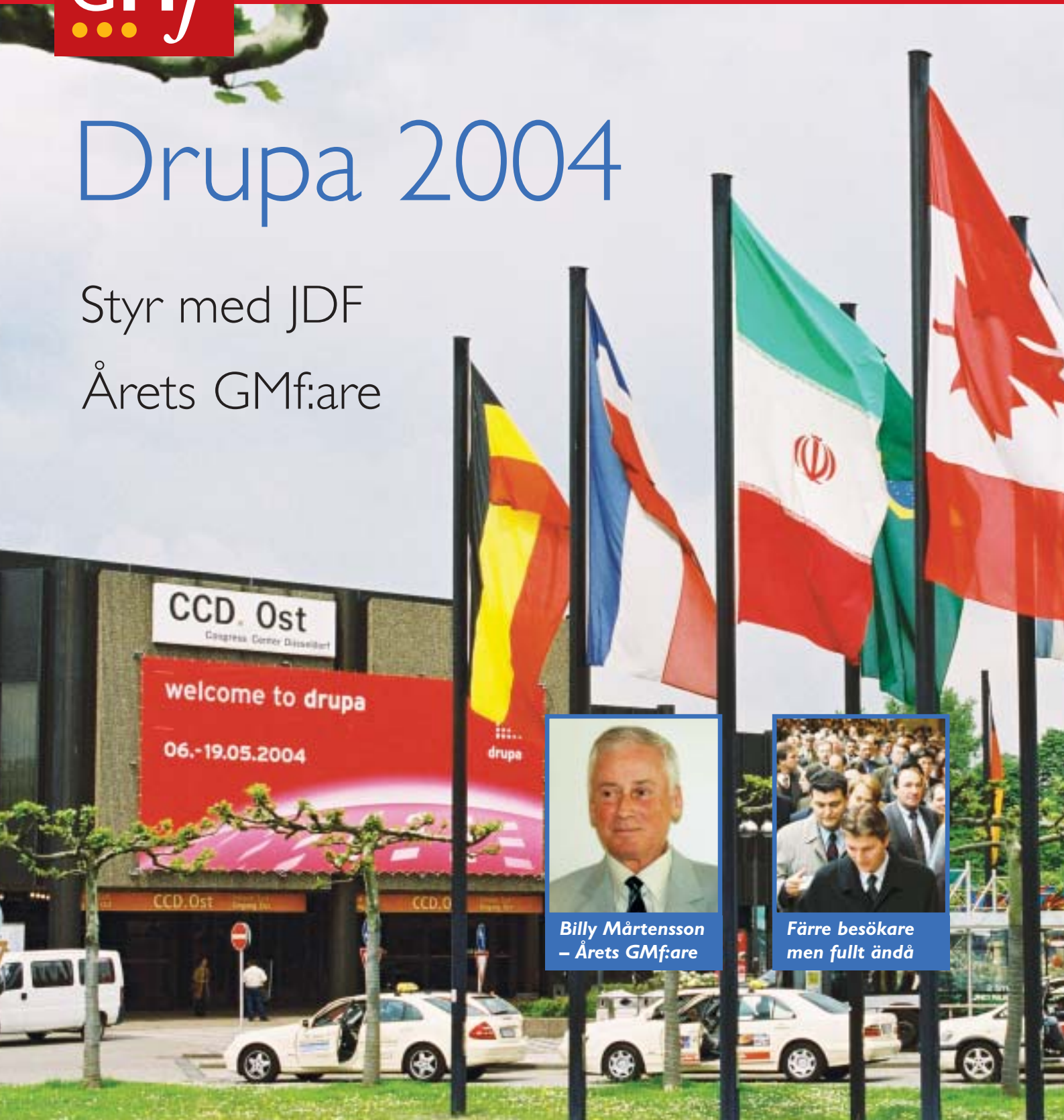
GMf

Utges av Grafiska Medieförbundet

Nr 2 2004

Drupa 2004

Styr med JDF
Årets GMf:are

Billy Mårtensson
– Årets GMf:are

**Färre besökare
men fullt ändå**

Vi hjälper Er att

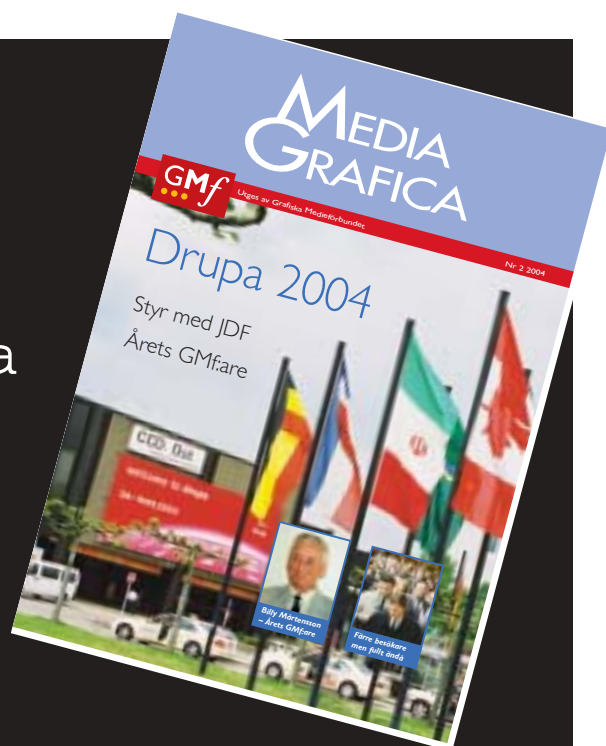
synas

i Media Grafica

X

Boka Er
annons
hos oss!

vill ni synas
på ett bra sätt?
annonsera i
Media Grafica
ring 040-32 65 50
maila: mari.e@spearex.se

SPEAREX **X** ADVERTISING AB

HUR GÅR DET TILL?

Du som redan är medlem skickar namn, adress, telefonnummer dagtid, företag och ev. titel på den "presumtiva" till mig på fax, email, post eller telefon. Jag ser till att personen får information om GMf/Ledarna.

För varje "presumtiv" Du sänder till mig, får du ett lottnummer som berättigar dig att delta i tävlingen om de 10.000:- Vi lottar ut en resa för varje påbörjat 100-tal nya medlemmar som kommer till oss på detta sättet. Även den som blir medlem får ett lottnummer.

Den som deltar har möjlighet att vinna en resecheck som inklusive vinstskatt har ett värde av 10.000:-

Tävlingen gäller endast Dig som är medlem i GMf/Ledarna.

Rolf Johansson

Tel. 042-37 50 66, 0705-75 48 60, fax 042-37 50 67
e-post: rolf.johansson@ledarna.se. Runristargatan 45, 253 61 Helsingborg

Vinn 10 000:-

Innehåll

Ledare	3
Årets GMf:are 2004	4
Ombudsmannen	5
Drupa 2004	6
Produktionsstyrning med JDF	8
Notiser	10
Avdelningsinfo	12
Personligen	14
Mediadrivern – ny golftävling	16

Redaktör: Kerstin Orsén
 kerstin.orsen@ledarna.se
 Adress: Sankt Eriksgatan 26
 Box 120 69, 102 22 Stockholm
 Tel: 08-598 990 97
 Fax: 08-598 990 55
 Ansvarig utgivare: Kerstin Orsén
 I redaktionen: Gerhard Dreilich,
 Lars-Erik Karlsson,
 Karl-Erik Andersson, Lars Clefström
 Produktion: exakta media, Malmö
 Tryckning: exakta tryck, Hässleholm, 2001
 Annonser: Mari Ericsson
 Tel: 040-32 65 96
 Mobil: 0701-60 60 06
 E-mail: mari@exakta.nu
 ISSN 0017-2979

Uttryck gav tryck på Drupa

Efter ett par dagars besök på årets Drupa-mässa finns anledning till en stunds reflektion. I synnerhet när jag ser tillbaka på mitt första besök på denna den grafiska världens stora begivenhet. Året var 1982 och en pressande värme samt den tyska Eurovisionsschlagern Ein bischen Frieden, som spelades överallt plågade besökarna. I år var det snarare regnet och kylan utanför hallarna som besvärade under de dagar jag var där. I hallarna var som vanligt varmt och kanske förstärktes den känslan genom kontrasten mellan temperaturen inne och ute.

Vad är då det bestående intrycket från årets besök? Ja, aldrig tidigare har väl så många förkortningar och uttryck surrat i luften. JDF (Job Definition Format) var det ledande men även PPF (Print Production Format) och MIS (Management Information System) nämndes ofta. För att kunna förstå och värdera vad alla dessa förkortningar innebär behöver mer vi kunskap. Vi får inte låta oss imponeras så att vi glömmer den viktiga frågan: Vilken nytta har jag och mitt företag av det som presenteras?

Men jag tror att med de möjligheter till styrning och kontroll som erbjuds, med insikt och kunskap, kommer den grafiska branschens företag att lämna hantverket och närma sig övrig industri med processtyrning tillverkning. År 1982 hade den förändring av prepress, som startat under 1970-talet ännu inte nått fram till där vi är idag. Ett antal år senare var den där. År 2004 är styrnings- och kontrollsystem för trycksaksproduktion hos flertalet företag på en nivå liknande den för prepress i början av 80-talet. Om ett antal år, trots tröghet i branschen, kommer processtyrning tillverkning att i stor utsträckning vara införd. Där finns, utan någon annan jämförelse, likheter mellan 1982 och 2004 års Drupa. Att det är 22 år mellan dessa mässor tyder på att uttrycket "historien upprepar sig" ibland äger sin riktighet.

Självklart visades även denna gång maskinell utrustning och material. Allt från ctp-maskiner

(ett 60-tal leverantör!), tidnings- och digitala pressar, maskiner för efterbearbetning till framkallningsfria plåtar och förprovtryck. Men det var JDF som var ett dominerande tema på årets Drupa. Även om det på vissa håll fanns dofter och ljud, som påminde om den grafiska bransch, där jag och en allt mer glesnande skara kolleger, en gång började vår yrkeskarriär.

Så några ord om vårt representantskapsmöte, RS, som genomfördes 24-25 april. Innan RS började informerade Antonio Ropero, Ledarna, om försäkrings- och pensionsfrågor. Under dag två, efter avslutat RS, fortsatte informationen och presenterades då av Rolf Johansson. Den allmänna uppfattningen var att det var betydelsefull kunskap som delgavs deltagarna. Pensions-systemet har radikalt förändrats och för de som är unga kommer det att innebära stora skillnader gentemot de som nu går i pension. Framför allt vad avser storleken på den lagstaddade pensionen.

Mindre bra var att ett flertal avdelningar inte var representerade vid RS och att de inte besvarat inbjudan. Det var kanske en bidragande orsak till den intressanta diskussion, som kom att handla om hur vi attraherar yngre medlemmar att engagera sig i föreningsarbetet. Förbundsstyrelsen fick efter beslut av RS uppdraget att arbeta med denna fråga samtidigt riktades en uppmaning till avdelningarna att göra vad de kan på "hemmaplan". I dagarna har därför förbundsstyrelsen skickat mail till alla medlemmar under 40 år. Där inbjuds intresserade att hjälpa förbundsstyrelsen utforma kurser/konferenser under former och i andra miljöer än vad som anses traditionellt fackliga. Vi har hittills fått in ett 10-tal svar och vid vårt nästa au-möte den 24 maj hoppas vi kunna utse en projektgrupp.

Hans-Erik Forssten, förbundsordförande
 hans.forssten@swipnet.se

Billy Mårtensson blir Årets GMf:are

Prisceremonien ägde rum i samband med GMfs sammanslagna årsmöte och representantskapsmöte.

Billy Mårtensson får pris för sitt stora engagemang under mer än tre decennier som medlem inom Grafiska Medieförbundet.
– Jag känner mig hedrad. Det är jätteroligt, säger han.

Företrädarna har en viktig och ofta svår uppgift. De är länken både mellan medlemmar och förbundet samt mellan medlemmar och arbetsgivare. Majoriteten har dessutom ett ansvarsfullt heltidsarbete vid sidan om sitt fackliga engagemang.

Billy Mårtensson är en uppskattad företrädare vilket inte minst nomineringen till Årets GMf:are visar, som hela klubben på Strålfors och avdelning 521 Ljungby ställt sig bakom.

Juryns motivering

Jury för Årets GMf:are delar Ljungbyavdelningen åsikt och valde att utse Billy Mårtensson med motiveringen:

Under sina nästan 35 år som medlem i Grafiska Medieförbundet har Billy Mårtensson haft ett brinnande varmt engagemang för grafisk bransch och sina kollegor. Han har arbetat som företrädare inom Grafiska Medieförbundet under många år. Ett stort engagemang har Billy Mårtensson lagt ner på sitt lokala arbete – inte minst med att implementera ledaravtalet på Strålfors och att driva förändringsarbete till gagn för kollegor, bland annat genom att vara engagerad i flera arbetsgrupper. Han har arbetat för att hitta bra lösningar i det fackliga arbetet och även lagt ner ett stort engagemang i att utveckla Media Grafica.

Det var en gång...

Allt började 1955 då Billy Mårtensson var 13 år och började som springpojke.

– När jag var 15 år tjänade jag in min egen konfirmationskostym. Då jobbade

jag för det som sedan blev Strålfors och läste för prästen samtidigt under några månader, berättar han.

Lönen var 50 kronor i veckan. Sedan följde fyra år med lärlingskontrakt.

– I början av 60-talet fick jag ta över blanketter på rulle. Strålfors hade en ny maskin, Timson, som var den första rotationsstryckpressen.

Med det första arbetsledarjobbet 1969 på rotationsavdelningen blev det naturligt att gå med i Grafiska

Medieförbundet (dåvarande Grafiska Faktors- och Tjänstemannaförbundet). Karriären gick snabbt, via arbete som planerare för allt blankettryck till gruppchef för två avdelningar. De senaste åren har han arbetat med kalibrering av instrument, ISO-certifiering och historiken inom företaget.

– Jag hade aldrig kunnat vara kvar så länge om jag inte fått möjlighet att utveckla mig själv. Allt har varit roligt men jag har fått mycket skäll hemifrån

*”Allt har varit roligt
men jag har fått
mycket skäll”*

särskilt när barnen var små. Då fick min fru dra det tyngsta lasset. På min tid var det inte tal om pappaledighet.

Bevarar historiken

Billy Mårtensson tog också initiativ till att bygga upp ett grafisk museum där man kan följa historiken genom åren på Strålfors. Strålfors Grafiska Museum invigdes förra året.

– Nu sätter de värde på de gamla maskinerna. Förr kallade de mig skrot-handlare, säger han med nöjd min.

Nyligen gav Strålfors ut en 85-årsjubileumsfolder, där Billy Mårtensson varit en eldsjäl och drivande kraft.

– Jag vet inte var tiden har tagit vägen. Nu är det bara ett knappt år kvar innan jag går i pension. Jag har några uppdrag kvar som jag räknar med att hinna klart till dess, avslutar Årets GMf:are Billy Mårtensson.

Kerstin Orsén
kerstin.orsen@ledarna.se

Några av uppdragen:

Sekreterare i avd 521 Ljungby sedan 1985.

Löneförhandlare på Strålfors sedan 1979

MBL suppleant sedan 1995

Vice ordförande för avdelningen sedan 2000

Anpassningsgrupp sedan 2000 (rehab-grupp som hjälper medarbetare att komma tillbaka efter sjukskrivningar).

Ombudsmannen har ordet:

Vid GMf:s representantskapsmöte, som genomfördes 24-25 april, var det genomgående temat förnyelse och förändring. Förbundets namn diskuterades och frågan är viktig då rätt namn kan ge en direkt presentation vilka vi är och vill vara och vilken grupp vi vänder oss till. I något avseende arbetar vi ju alla med någon form av media och det tror jag ska framgå av vårt namn. Det blir kongressen 2005 som får fatta beslut.

Möjligheterna för tillväxt medlemsmässigt för oss är mycket ljusa och då tänker jag främst på områdena inom olika former av etermedia. Vi har redan gjort en inbrytning och bildat en riksfattande avdelning, Medieledarna, där vi med stor sannolikhet kommer att se en god tillströmning av nya medlemmar. Att behovet av en egen organisation för chefer inom medieområdet är stort är uppenbart!

Medieledarna ligger i startgroparna och kommer efter semestrarna att presentera en handlingsplan för nya rekryteringsinsatser med nya arbetsmetoder och djärva mål!

Medelåldern inom de nya medlemsgrupper vi vill attrahera är låg och därför är det mycket viktigt att vi går ut med rätt budskap och skapar aktiviteter som intresserar. Vid representantskapsmötet beslutades därför att vi inom GMf under hösten och våren ska genomföra kurser/konferenser för unga medlemmar. För att hitta de rätta formerna för detta beslutade representantskapet att tillsätta en projektgrupp bestående av fyra-fem medlemmar under 40 år. Inbjudan som "mailades" ut väckte snabbt intresse, vilket var mycket glädjande.

Inom några få dagar hade vi fått in ett antal anmälningar från intresserade medlemmar med friska synpunkter. Flera av anmälningarna kom från kvinnor där vik-

ten av nätverk för att stimulera kvinnligt företagande framhölls. Det ska bli mycket roligt och spännande att få ta del av vad gruppen kommer fram med när arbetet startar inom kort. Alldeles säkert kommer vi att få se förslag på nya infall och satsningar!

Så långt mycket positiva tongångar. Tyvärr finns det också bekymmer och jag tänker då på ett vi har ett stort antal medlemmar som är arbetslösa. Det rör främst grafiker av vilka många har relativt hög medelålder. Här är vi naturligtvis också beredda på att hjälpa till och ge stöd till utbildning och handlingsplaner m.m.

För övrigt kan jag meddela att vi är mitt uppe i förhandlingarna om allmänna anställningsvillkor. Jag räknar med att kunna återkomma med resultatet efter semestern.

Avslutningsvis vill jag önska alla medlemmar och läsare av vår tidning en skön och vilsam sommar!

Rolf Johansson, branschombudsman GMf
Mobil: 070-575 48 60
rolf.johansson@ledarna.se

Färre på Drupa 2004

Administration
Messe-Verwaltung →
CCD, Süd
Stadthalle ↙
↙

Drupiaden, det vill säga den grafiska olympiaden, är en barometer för den internationella tekniska och ekonomiska utvecklingen i grafisk- och pappersindustri. I år var antalet svenska besökare och utställare färre än någonsin.

Drupaflaggorna är hissade och fackfolk från hela världen strömmar till Düsseldorf under fjorton dagar i maj för att ta del av den senaste teknologin. Förra drupadien lockade rekordmånga med nästan en halv miljon besökare. I år är förväntningarna lägre. Det kanske blir svårt att komma över 350 000 gäster.

”Arrangörerna räknar nu med 10 procent färre besökare. Men jag tror att det blir ännu färre. En tydlig skillnad är att antalet utställare och besökare från Europa har minskat och vi ser idag allt fler sydasiatiska grafiska företag och besökare”, säger W Pincus Jaspert, veteran som besökt drupa sedan slutet av 50-talet.

Drupa – en konjunkturbarometer

Iakttagelsen delas av många. Om drupa kan fungera som en konjunkturmätare har de europeiska, och inte minst de svenska, företagen minskat rejält.

”I Tyskland kan vi bara öka vår produktivitet och växa genom att satsa på att skapa nya lösningar och innovationer”, sa näringslivsminister Wolfgang Clement i sitt invigningstal.

Sverige står i en liknande situation fast i mindre skala. Det är ett av skälen till att jdf (se separat artikel) väntas få stor betydelse i svenska företag.

Kina ökar

Särskilt Kina hade många stora utställare med både vanliga offsetpressar och digitalpressar. Också välkända stora presstillverkare som Goss tillverkar numera vissa av sina tryckpressar helt eller delvis i Kina.

Den digitala utvecklingen märks tydligt – antalet datorer på drupa är rekordstort. I en innovationspark gavs utställare möjlighet att visa sina nyheter i små minimontrar som i stort sett endast bestod av en dator.

Nya marknader

En sak framkommer tydligt på drupa och det är att elektroniska medier inte håller på att ersätta tryckta medier. Istället har internet, cd och online-service skapat nya marknadsmöjligheter och tvingat den grafiska industrin att erbjuda sina kunder nya produkter vid sidan om de traditionellt tryckta.

Rekordstor drupiad

Nästan 2000 utställare från 52 olika länder ställer ut på drupa i år. De dryga 161 400 kvadratmeterna, fördelade på 17 utställningshallar, känns precis som tidigare år överväldigande. Storleken gör mässan omöjlig att överblicka. En redaktör beskrev hur han skulle vara på drupa samtliga utställningsdagar och ändå inte hinna se allt. Här finns allt från sugkoppar i olika storlekar till jättelika färgpressar

Knökfullt. Ändå beräknas cirka tio procent färre personer besöka drupa 2004 än föregående drupiad

Det dryper om drupa. Regn, gråväder och rekordkyla lyckades ändå inte helt lägga sordin på feststämningen.

som mullrar igång och sprider den karaktäristiska drupadoften av trycksvärta, grillad korv och rakvatten.

Det är fantastiskt att alla de här företagen arbetar så hårt för att montera upp och installera avancerad utrustning för att visa upp den under några dagar i Düsseldorf.

Många av besökarna kommer troget att återvända 2008 då nästa drupiad arrangeras från den 29 maj till den 11 juni.

Drupatexter:
Kerstin Orsén
Lars-Erik Karlsson
Hans Forssten
Foto: Messe Düsseldorf och Kerstin Orsén

Joakim Hansson demonstrerar Azura för Lars-Erik Karlsson och Hans Forssten.

Sagan om jdf har bara börjat

På drupa 2004 surrar luften av det nya produktionsstyrningssystemet jdf. Alla undrar vad det egentligen är? Om det är något nytt? Och om det är bra?

Tanken att varje arbete följs av en digital arbetsorder med all information som krävs för att fortsätta arbetet är inte ny. Det nya är att så många grafiska leverantörer över hela världen redan hakat på och skapar jdf-kompatibla lösningar. I dagsläget finns ungefär 150 certifierade produkter och Agfa räknar med att den siffran kommer att mer än fördubblas fram till hösten 2005.

Jdf (job definition format) är ett produktionsstyrningssystem. All information läggs in i en fil som sedan följer arbetet genom hela tryckeriet. Alla produktionskedjor kan se vad som har gjorts i föregående led. Om kunden har specifika önskemål finns de i filen.

”Tidigare fanns en elektronisk arbetsorder. Jdf kan jämföras med en elektronisk påse som kan fyllas med all kringinformation och som följer arbetet hela vägen ut”, berättar Joakim Hansson, säljare vid Agfa Grafiska System.

Korrekt underlag

Det betyder att de tryckerier som fortfarande arbetar med manuella arbetsordersedlar och uppskattar tid för varje produkt på ett ungefär, nu kan få ett verktyg som ser till att ge ett korrekt underlag för att beräkna tiden för varje enskild produktion. Jdf kan betyda slutet på att skriva in orderdata gång på gång i varje nytt led i produktionskedjan. Det ger också tryckerierna möjlighet att följa arbetet och se hur lång tid som faktiskt läggs ner på varje enskilt arbete.

”Målet är att allt ska finnas med, även kalkylering och offerter. Men ännu så länge är de företag som gör kalkyleringsprogram för små för att märka med en jdf-certifiering. Jag tror att de kommer att hitta någon lösning, kanske genom samarbete, så att de också kan ingå i jdf-systemet på lite längre sikt”, säger Joakim Hansson.

Många plus med jdf

Den stora vitsen med jdf är att det kan bli färre fel. Tryckarbetet kan inte släppas vidare utan att alla signerat att de kontrollerat arbetet. Först när kreatörer, kunder, korrekturläsare, prepressansvariga och tryckare godkänt släpps jobbet vidare till respektive nästa led i produktionskedjan. Lagerhantering ska också kunna ingå.

Till jdf-systemets fördelar kan räknas:

- Automatisering av arbetsflödet
- Eliminering av behovet av manuellt ifyllda arbetsordersedlar
- Möjliggör en mer verklighetsförankrad produktionsplanering
- Kan kapa led- och produktionstid

Granskning av provtryck fanns det många möjligheter till.

- Ger tryckaren tillgång till all information utan felkällor
- Ger omedelbar kontroll över produktionen i realtid
- Färre fel

Några frågetecken

Många tryckerier kommer att ställa sig frågan hur långt in i produktionen de är villiga att släppa kunden. Visst är det bra med ordning och reda. Och i viss mån insyn. Men hur fungerar det i verkligheten när storkundens arbete måste få gå före trots att den lilla kundens trycksak ligger och väntar? Och den lilla kunden ser att jobbet bara ligger och väntar?

Mer industri än hantverk

Med jdf tar den grafiska industrin ytterligare ett stort steg från hantverk till industriell produktion. Kanske det är en överlevnadsfråga för många tryckerier att installera jdf för att ytterligare kunna korta tryck- och ledtider för att på det sättet skapa möjligheter att slimma orga-

nisationen ännu mer. Men var tar yrkesskickligheten och arbetsglädjen vägen när allt styrs på ett så kontrollerat sätt? Och kommer jdf att innebära en välbehövlig ökad lönsamhet för tryckerierna eller kommer vi att se ytterligare neddragningar av personal?

I Sverige har Sörmlands Grafiska nyligen infört Delano ett jdf-integrerat projektstyrningssystem som Agfa skräddarsytt för Quebecor. Detta, eller andra jdf-lösningar, kommer vi säkert att se på många fler svenska tryckerier i framtiden.

Framkallningsfri plåt

En nyhet som introducerades på drupa var Agfas framkallningsfria plåt som fått namnet Azura. Plåten kan exponeras i en termo-ctp och sättas i tryckpressen. En fördel, vid sidan om miljövinsterna, är att den kan exponeras i vilken termo-ctp som helst.

Plåten klarar upp till hundratusen tryck. Systemet är dock ännu så länge för långsamt för att användas vid tidningsproduktion.

Snabbare färgkalibrering

X-rite ett omstartat amerikanskt företag demonstrerade ett antal färgscanners. Små smidiga avläsare ger möjlighet att få samma slutresultat oavsett vilket medium slutprodukten ska ha. Detta under förutsättning att allt är kalibrerat. Enligt företaget går avläsningen dubbelt så snabbt som konkurrenternas färgscannrar.

Säg NIX till telefonförsäljning

Vem är det som ringer under Rapport med skyddat nummer? Ja, risken är stor att det är Erik, Rebecka eller någon annan hurtig försäljare med förnamn. Nu kan du eliminera dessa störande påringningar genom att ansluta dig till ett register, Nix-telefon.

Det enda du behöver göra är att ringa 020-27 70 00 och därefter knappa in ditt eget telefonnummer. Efter några dagar får du en kod hemskickad som du sedan använder för att aktivera spärrningen. Telefonnumret spärrar inte bara försäljare, utan även samtal om olika bidrag och

insamlingar. Spärren finns kvar så länge du inte själv skriftligen väljer att avsluta den. Marknadsföringslagen innebär att marknadsförare är skyldiga – med vissa undantag – att kontrollera om en persons telefonnummer finns i NIX-Telefon innan sådana samtal rings till konsumenter.

NIX-Telefon administreras av en särskild förening som bildats av 9 branschorganisationer, bland andra Annonsörföreningen, Försäkringsförbundet, Sveriges Reklamförbund och Tidningsutgivarna. Det är gratis för konsumenter att bli registrerade i NIX-Telefon.

IT gynnar och missgynnar funktionshindrade

Informations- och kommunikationsteknik kan ge en högre grad av delaktighet i samhället för funktionshindrade. Det visar en avhandling av Åsa Gardelli, som under våren lades fram vid Luleås tekniska universitet.

Studien handlar om hur funktionshindrade använder tekniken i vardagen, samt vilka möjligheter och hinder som finns. En slutsats är att många funktionshindrade har ett större behov av teknik än många andra grupper. Framför allt de som blev vana användare har upplevt en ökad delaktighet i samhället. Denna grupp betraktar tekniken som ett viktigt verktyg för att klara vardagen.

En annan grupp av användare blev inte lika frekventa användare och så därmed inte samma nytta. Orsakerna till detta var framför allt ekonomiska problem, problem med myndigheter eller orsaker som har att göra med situationen som funktionshindrad. Hindren beror sällan på den handikappade eller på tekniken i sig, utan på kringfaktorer.

Samtidigt kommer uppgifter att människor med funktionshinder ofta har svårt att använda vanliga tjänster på Internet. Det är Post- och telesty-

relsen, PTS, som har undersökt tolv vanliga webbaserade tjänster, bland annat att läsa nyheter, e-handla, delta i diskussionsforum, utföra bankärenden, ladda ned blanketter och utföra bankärenden.

Tjänsterna har testats av ett antal personer med olika funktionshinder – gravt synskadade, synsvaga, intellektuellt funktionshindrade, gravt rörelsehindrade och dyslektiker. De har kunnat använda egna datorer och eventuella hjälpmedel. En enkätundersökning bland handikapporganisationer har också genomförts.

De som generellt har haft svårast att använda tjänsterna är de med grava synskador, följt av dem med intellektuella funktionshinder och dyslektiker. Personer med rörelsehinder har däremot klarat tjänsterna rätt bra.

PTS drar slutsatsen att många av bristerna beror på formgivningsval som gjorts utan hänsyn till tillgängligheten för funktionshindrade. Rapporten pekar på att det i första hand handlar om okunskap om de riktlinjer som finns. Ofta krävs enligt PTS relativt små åtgärder för att öka tillgängligheten.

Virus är den digitala digerdöden för Europas småföretag

Varje år lägger Europas småföretag 200 miljarder kronor på att åtgärda virusangrepp skriver Ny Teknik. Ett enda virusangrepp kostar i genomsnitt på 50 000 kronor. Av Europas 13,8 miljoner företag med färre än 50 anställda använder sig 11 miljoner av e-post och Internet för att sköta sin dagliga verksamhet.

Virus, maskar, hackers och spam är rena digerdöden för såväl stora som små företag. Skillnaden är att de mindre oftast inte har en egen IT-avdelning som snabbt kan städa upp efter en attack. Var tredje småföretag i Europa har fått sina datorer infekterade av virus och maskar minst en gång under de senaste fem månaderna. Vart femte företag drabbades så illa att man tvingades stänga av datasystemet under flera timmar.

Vad väntar vi på – en naturlig immunitet?

Bli friskare, inte sjukare

Söker du fakta (och för all del åsikter) om arbetsmiljö, hälsa och livsstil, så är detta rätt sajt för dig. Här kan du också hitta lagar och förordningar i ämnet, nyttiga verktyg och en omfattande länksamling. Sajten är en del av det omfattande arbetsmiljöprogrammet "Bättre arbetsmiljö och hälsa" som bland annat vänder sig till företag inom den privata sektorn. Syftet med sajten är att stödja företag i deras arbetsmiljöarbete. Målet är att minska sjukfrånvaron samt förbättra hälsan och arbetsmiljön.

"Bättre arbetsmiljö och hälsa" genomförs av försäkringsbolaget AFA på uppdrag av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. Programmet omfattar information, utbildning och praktiska insatser direkt på arbetsplatsen. Syftet med aktiviteterna är att ge företagsledare, medarbetare, fackligt engagerade, skyddsombud och arbetsmiljöansvariga tillgång till de erfarenheter, kunskaper och metoder som behövs för att kunna driva ett förebyggande hälso- och arbetsmiljöarbete.

www.minarbetsmiljo.nu/

Pagemaker står med ena foten i graven

Men innan Adobe klickar till den andra foten också, vill man se till att inga sörjande blir övergivna. Naturligtvis är det till Indesign de ska slussas över. Och för att underlätta övergången lanserade företaget ett nytt

"pluginpaket" med vars hjälp gamla Pagemakeranvändare ska bli nya Indesignanvändare. Paketet består av mallar och utbildningsmaterial samt "en mängd nya funktioner" och alltsammans kallas InDesign CS PageMaker Edition. Det är egentligen en utökad version av layoutprogrammet InDesign CS och den nya versionen har utvecklats för att "möta framtidens krav från PageMaker-användarna".

- De kan behålla väsentliga delar av sin arbetsmetod från PageMaker och samtidigt dra nytta av alla framsteg vad gäller funktioner och integration, liksom av de senaste operativsystemen och hårdvaran, säger Mattias Johnsson, affärsutvecklare på Adobe Systems Nordic.

Den nya versionen ska hjälpa Pagemaker-användarna att "arbeta mer effektivt, bland annat genom den inbyggda ordbehandlaren Story Editor". Just denna nyhet i Indesign 3.0 är väl inte det som får gamla pagemakeranvändare att hoppa högt av glädje, en sådan ordbehandlare har det gamla programmet haft sedan tidernas begynnelse. Andra saker som kanske frestar mera är den kontext-

känsliga kontrollpaletten, ett "effektivt verktyg för att formatera text, redigera objekt och finjustera tabeller på en bestämd plats i arbetsytan". Dessutom ger Indesign CS "avancerade designmöjligheter

med droppskuggor, suverän typografisk kontroll och redigerbar transparenskontroll".

Adobe PageMaker Plug-in Pack överför dessutom en del viktiga egenskaper från PageMaker till Indesign CS. Stödet för filkonvertering har utökats så att det nu omfattar PageMaker 6.0, version 6.5-7.x, samt QuarkXPress version 3.3-4.x. Dessutom finns plugin-programmet ALAP InBooklet Special Edition, som automatiskt placerar om sidor anpassat för utskjutning vid utskrift (skapa häfte) med full kontroll över marginaler, utfall, så kallad krypning och svällning.

Andra funktioner är automatiska punktlistor eller numrering, funktionen Data merge samt positionsverktyget som är snarligt beskrivningsverktyget i PageMaker. Vidare ges möjlighet att ändra snabbkommandona i Indesign CS så att de motsvarar kommandona i PageMaker.

En uppgradering för registrerade användare av Adobe PageMaker får ett uppskattat marknadspris på 3 660 kronor exkl moms för engelsk version och 4 460 kronor exkl moms för svensk version.

Fontvista 3.0 visar upp typsnitt på Mac och PC

Jobbar man i Mac OS X (eller Windows XP) och har hundratals eller kanske tusentals typsnitt i sin dator, så kan Fontvista 3.0 vara en smart hjälpreda. Programmet som nu är uppdaterat för att fungera med OS 10.3 (Panther) ger ett alternativt och översiktligt gränssnitt för att samla typsnitt för utskrift, html eller pdf-export. Användningsområdena är förstås många men det kan till exempel vara ett smart sätt att snabbt visa några exempeltypsnitt för en kund. Fontvista 3.0 har tre enkla mallar för att snabba upp jobbet. Priset ligger på 29,99 dollar, ca 230 kronor. Detta program, och en rad andra typsnittsverktyg för mac och pc, hittas på tillverkarens hemsida. www.morrisonsoftdesign.com

98 varar ända till 06

När det gäller Windows operativsystem, alltså. I början av året skulle supporten för Windows 98 ha upphört, men Microsoft har efter protester beslutat att förlänga den till 2006.

Även Millennium Edition, vars support skulle dras in i slutet av året, får samma slutdatum.

Anledningen till beslutet är protester från nya marknader som Kazakstan, Kenya, Slovenien, Tunisien och Elfenbenskusten. Microsoft har därför bestämt att även Windows 98 ska falla under den uppdaterade produktcykel som infördes i oktober 2002. Livslängden har därmed satts till sju år. Men även i västvärlden lär många dra en lättnadens suck. Det lär finnas 58 miljoner installationer av Windows 98 i världen.

GRAFFE

EN SERIE AV OLLE SNISMARCK

Berlingpriset 2004 till Örjan Nordling

Sveriges mest prestigefyllda pris inom typografi och bokdesign har tilldelats **Örjan Norling**, art director och delägare i företaget Pangea Design. Denna studio har som profil att skapa professionell grafisk design och visuell kommunikation.

Typsnittet Berling antikva tecknades som bekant kring 1951 av **Karl-Erik Forsberg** och väckte stor uppmärksamhet redan på ritbordet. Det är sannolikt också det enda svenska typsnitt, som nått utanför Sveriges gränser.

Berling Nova är arbetsnamnet på det omfattande utvecklingsarbete, som Pangea Design bedriver kring detta svenska teckensnitt. Uppdragsgivare är förlaget Verbum, som också äger rättigheterna till det här projektet.

I dagsläget är det möjligt att digitalisera fram bokstavsprofiler av exempelvis Berling antikva jämte de kända klassiska typsnitten som exempelvis Garamond. På datorns bildskärm och med ett specialprogram går det att prova nya varianter av bredd och teckenstyrka av de flesta bokstavsformer.

Under 2004 kommer Verbum att släppa en ny, uppdaterad och utbyggd digitaliserad variant av Berling Nova. Marknaderna vidgas genom tillkomsten

A
BCD
EFGHIJK
LMNOPQRST
UVWXYZ
ÅÄ&
Ö

Örjan Nordling vid mottagandet av Berlingpriset. Det inramade grafiska bladet är av Karl Erik Forsberg, instiftaren av priset, tillika ursprungsman till Berling-originalet.

av EU, språken utvecklas och nya tecken blir aktuella, exempelvis *euro*.

Många av de östeuropeiska språken kan inte sättas med Berling i dag. Det finns ingen teckenstandard än så länge.

Samtidigt kan det bli aktuellt att bygga ut typsnittet och anpassa det för

bröd- respektive rubriksättning. Det är ju så, att dagens kräsna användare aldrig accepterar ett ofullständigt typsnitt. Därför beslöt Verbum som ägare till Berling Nova att starta en räddningskampanj, som leds av Örjan Nordling.

Norrland firar 85 år på Pite Havsbad

Jag fick äran att representera förbundet på Norrlandsavdelningens årsmöte och 85-årsjubileum. För en skåning är det inte så lätt att åka upp till Norrland med den kyla som finns där, -20 grader. Men mina kollegor i norr berättade att det skulle bli varmare kanske ända upp till -15 grader. Brrr. Jag tänkte på att det kan högst vara ett par minusgrader hemma...

Årsmötet hölls på Pite Havsbad, en otrolig anläggning. Hans-Erik Forssten hälsade alla välkomna till det 85:e årsmötet och riktade ett särskilt välkomnande till gästerna från södra Sverige. Rolf Johansson informerade om Medieledarna som kanske en dag får så många medlemmar att den kan bli en egen förening inom Ledarna.

Hans-Erik Forssten tog upp frågan om ett namnbyte. Kanske ordet grafiska har gjort sitt? Idag kan vem som helst göra det som endast vi kunde på den gamla tiden. Framtiden verkar kretsa kring ordet media. Lars Renström kom med förslaget att döpa om förbundet till Medieledarna med tanke på kopplingen till Ledarna och vad våra medlemmar gör. Vid årsmötet diskuterades också medlemsantalet, både aktiva och passiva samt utvecklingen framöver.

Kongressen 2005 kommer att förläggas på båten till Helsingfors och tidpunkten blir i slutet av september månad.

Hans-Erik Forssten tackade för ett trevligt årsmöte och informerade om vad som skulle hända på kvällen med anledning av Norrlands 85-årsjubileum.

Jag får tacka för ett mycket trevligt äventyr i Norrland.

Karl-Erik Andersson
Sekreterare
Grafiska Medieförbundet

Spelar du golf?

Gå in på
www.gmf.ledarna.se
och anmäl dig till
Mediadrivern i
Helsingborg. Se
sistasidan.

GMf satsar på fler unga företrädare

Johan Lindén redovisade den inriktning styrelsen arbetar efter för att skapa medlemsnytta inom Medieledarna.

Försäkringsinformation och utvecklingen av Medieledarna har två av huvudpunkterna vid GMFs sammanslagna RS och årsmöte. Bland beslutspunkterna märks en satsning på unga företrädare.

GMf vill hitta nya arbetsformer för att attrahera yngre medlemmar att engagera sig i företrädarrollen eller något uppdrag. Tanken är att tillsätta en arbetsgrupp som arbetar med att ta fram nya aktiviteter. En inbjudan skickades ut och responsen är över förväntan. Under sommaren kan arbetet komma igång. Läs mer i ledaren på sidan 3 och ombudsmannen har ordet på sidan 5.

Sjukkapital med bäst före datum

Antonio Roper, försäkringsexpert på Ledarna höll en uppskattad information om den nya pensionen och Ledarnas gruppförsäkringar. Sjukkapitalförsäkringen diskuterades särskilt ingående.

– I den nya grupplivförsäkringen finns ett försäkringsmoment som heter sjukkapital. Det innebär att den som inte kan arbeta under minst tre år på grund av sjukdom kan få ut en sjukkapitalersättning. Försäkringen gäller fram till 61 års ålder. Den som är fullt frisk vid 58 kan alltså säga upp försäkringen med tanke på att man aldrig kan få ut någon ersättning efter 61 års ålder, säger Antonio Roper.

Mediecheferna blir fler

Medieledarnas ordförande Johan Lindén beskrev utvecklingen inom avdelningen och styrelsens strategier för att öka medlemsnyttan till gagn för chefer i redaktionell miljö.

– Mitt engagemang grundades i en turbulent tid på Svt. Jag hade fem olika VDar på fyra år och har sett 15 av mina kollegor få sparken offentligt. Det var kusligt. Ingen tycker synd om arbetsledare, berättade Johan Lindén.

Medieledarna har nu 83 medlemmar.

Formalia

Verksamhetsberättelsen och den ekonomiska redovisningen gicks igenom och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Därefter följde val av representanter och ombud. Vid mötet diskuterades också medlemsstatistik och det växande antalet arbetsökande medlemmar.

*Kerstin Orsén
kerstin.orsen@ledarna.se*

SGFTs Veteranklubb firar 30 år

Den aktiva veteranklubben i Stockholm har nu funnits i 30 år. Vid årsmötet valdes Berndt Svensson till ordförande, Wilmer Gustafsson till sekreterare och Bernt Johansson till kassör.

Stockholms GFTs Veteranklubb har traditionsenligt arrangerat ett stort antal träffar och utflykter med många deltagare.

Vid årets slut hade veteranklubben 223 betalande medlemmar. Förvaltningsberättelsen visar att ekonomin varit god med stöd från GMf, Stockholmsavdelningen och medlemsavgifter. På revisorernas förslag beviljades styrelsen ansvarsfrihet.

MARKNADSTORGET

**TEKNISK GUMMI
SVERIGE AB**
*Störst på grafiska
GUMMIVALVAR!*

Tel 035-17 87 80 • Fax 035-17 87 83
Kristinebergsvägen 17, 302 41 Halmstad

Din leverantör av traditionellt eller digitalt grafiskt material

Boll & Nordeke AB

Tel 031-84 00 30, 08-18 13 18, 18 32 18
Fax 031-84 30 04, 08-18 15 18
www.boll-nordeke.se

Åke Grewin – still going strong!

En av de stora profilerna inom GMf är Åke Grewin. Han hade många tunga uppdrag bland annat i förbundsstyrelsen och som Malmö Grafiska Faktorsförenings ordförande.

Hur kom det sig att du engagerade dig så starkt?

Jag kom från Typograferna och hade suttit i den avdelningsstyrelsen en tid så det var rätt naturligt. Jag läste mycket och gick på GI. Mest intressant var kanske det juridiska kring anställningsförhållande, lag och avtal. Det hände mycket på 70-talet. Förbunden var starka på den tiden. Det var brist på arbetskraft vilket innebar att lönestegringarna var kraftiga.

Vad var roligast?

Det var roligt att jobba med hela spektrumet av fackliga frågor och att träffa människor – den sociala biten.

Det blev långa resor till varje förbundsstyrelsemöte i Stockholm från Malmö. Varför valde du att ta tåget?

På den tiden tog det sju timmar. Jag läste protokoll och andra handlingar som ombudsmannens rapport så jag var alltid väl förberedd. Jag var inte rädd att flyga utan det var av rent praktiska skäl. Jag jobbade rätt hårt. Under de åren införde vi ny teknik med fotosättning därför var det bra avkoppling att ta tåget och förena nytta med nöje.

Personligen – medlemmar i GMf

Vi gratulerar!

90 år

16 / 08 Erik Hasslert, SÖDERTÄLJE

85 år

01 / 09 Ture Attemark, STOCKHOLM
07 / 07 Henry Ekstrand, HELSINGBORG
14 / 09 Evald Öhlander, ÅRSTA

80 år

05 / 09 Gunnar Nilsson, TRELLEBORG
11 / 09 Svea Andersson, LINDOME
12 / 09 Tage Bäckström, HUDIKSVALL
17 / 08 Kurt Lindeberg, NORRKÖPING
19 / 08 Elgon Sandberg, UPPSALA

75 år

01 / 09 Roland Bodin, LIDINGÖ
02 / 08 Börje Karlsson, FALKÖPING
06 / 09 Nils Lind, HÄGERSTEN
15 / 08 Lars Binett, ESKILSTUNA
17 / 07 Sverre Tengvall, MALMÖ
18 / 09 Stig Petersson, KARLSBORG
21 / 09 Bertil Eriksson, NYBRO
28 / 09 Stig Engström, UPPSALA
31 / 07 Lennart Andersson, TRELLEBORG

70 år

03 / 08 Sune Palmgren, VÄSTERÅS

03 / 09 Olle Svensson, MALMÖ
06 / 07 Leif Svensson, MUNKEDAL
07 / 08 Rolf Berger, FÄRJESTADEN
07 / 09 Ingmar Ek, UPPSALA
17 / 07 Lennart Jansson, BANDHAGEN
19 / 07 Olof Sandberg, VÄSTERÅS
20 / 07 Leif Westerberg, MATFORS
21 / 09 Ronnie Svensson, ARLÖV

65 år

01 / 07 Olle Pettersson, VELLINGE
08 / 09 Lars Ottosson, ARVIKA
10 / 07 Sven-Olof Falk, HAMMERDAL
10 / 09 Lars-Olof Nihlen, BROMMA
12 / 07 Åke Bergström, KUMLA
14 / 07 Ingemar Sigurdsson, SALA
16 / 08 Sören Eriksson, SKÖVDE
17 / 09 Leif Andersson, VÄSTERÅS
22 / 07 Bengt Mohlin, KUNGSÄNGEN
22 / 09 Dennis Edberg, BRO

60 år

01 / 08 Tage Strömberg, GÖTENE
03 / 08 Enno Aksberg, HALMSTAD
04 / 09 Roger Andersson, MÖLNDAL
05 / 08 Lars Elmberg, HALMSTAD
06 / 07 Bertil Lundh, ORMARYD
07 / 09 Gunilla Norlen, MOTALA
09 / 07 Göran Käller, SKUMMESLÖVSSTRAND

09 / 07 Kristina Abrahamsson, SEGELTORP
09 / 09 Bo Stigbahr, SKÖLDINGE
11 / 09 Lars Andersson, GRÅBO
15 / 07 Bo Parnevall, TORSLANDA
15 / 08 Björn Hjelmstedt, STOCKHOLM
17 / 07 Lennart Ernewall, JÖNKÖPING
20 / 07 Göran Östlund, SÖDERTÄLJE
20 / 07 Magnus Bernheden, ÅTVIDABERG
20 / 09 Kenneth Hansson, KLIPPAN
21 / 08 Hans Iverhed, UPPSALA
22 / 09 Rune Börjesson, LERUM
23 / 07 Göte Bernström, NÄSSJÖ
23 / 09 Stig Fransson, GÖTENE
24 / 07 Hans Andersson, MARSTRAND
25 / 07 Bengt-G. Gustavsson, MARIESTAD
27 / 07 Leif Jonsson, KATRINEHOLM
27 / 07 Lennart Schandorff, GÖTEBORG
27 / 08 Kerstin Lindfors, HELSINGBORG
28 / 09 Lennart Karlsson, ARBOGA
29 / 08 Berit Karlsson, NORSBORG
29 / 09 Curt-Erik Combert, NYBRO
30 / 07 Göran Zettergren, TUMBA

50 år

01 / 08 Siv Larsson, TINGSRYD
02 / 09 Anders Beck, TÄBY
05 / 07 Lars Söderlund, ENSKEDE GÅRD
05 / 08 Bengt Larsson, LERUM
10 / 07 Kenneth Eriksson, SUNDSVALL

Är du engagerad i föreningslivet även nu? Nej, efter den långa tid som fackligt engagerad i 30 år tyckte jag att jag hade rätt att dra mig tillbaka. I Malmö hade vi ingen egen ombudsman för yrkesfrågor så jag var med på många förhandlingar under svackan på 80-talet. I Malmö lades Kockums varv ner och även den grafiska branschen fick känning av lågkonjunkturen.

Berätta om din karriär!

Från början var jag sätтарlärling och arbetade på småtryckerier innan mina 37 år på Hemmets Journal. Jag kom dit som sätтары efter GI, 63 –66 och hann avancera till sätтарыfaktor och sätтарыchef innan jag slutade 1983.

Vad påverkade ditt arbete mest under din karriär?

Utvecklingen från blyet till fotosättningen var en mycket ansträngande tid att lära sig arbeta med dator och ny teknik. Vi är olika. En del tar det med en klacksparck – andra blir desperata. Det var jobbigt.

Hur kändes det att sluta arbeta och gå i pension?

Jag var nöjd. Det var mycket förändringar med ny teknik även på bildsidan så det kändes bra att sluta. Jag gick på deltid i två år. Det gick väldigt fint, tack vare det. Tyvärr finns inte riktigt den möjligheten längre. Vi är en privilegierad generation.

Har du något tips till de som står i begrepp att gå i pension?

Ja, skaffa sysselsättning så att de inte bara har jobbet. Jag har jobbat med fotboll. MFF på ungdomssidan – Sveriges bästa! Det var ideellt på den tiden. Nu har det blivit ”rent åt h-e” det är fruktansvärt.

Trivs du med pensionärlivet?

Ja, tack. Vi mår utmärkt min faktor och jag.

Text: Kerstin Orsén

Foto: Karl-Erik Andersson

Faktaruta:

Namn: Åke Grewin

Titel: Faktor och numera pensionär.

Bostadsort: Malmö.

Intressen: Många, mest bridge och fotboll.

Favoritkök: Oxfilé.

Senast lästa bok: Peter Englund Ofredsår parallellt med boken om Ostindiska kompaniet

Tycker om internet: Nej det fick jag nog av när jobbade jag blir av med min pengar ändå.

Lösning Mediakrypto nr 1-04

Tack för alla insända lösningar. Den först öppnade rätta lösningen var insänd av Glenn Persson, Billdal. Kryssredaktionen gratulerar och önskar god tur vid skrapningen.

Mediakryptot återkommer i nästa nummer.

Kryzza lugnt i sommar!

Kryssred.

16 / 08 Bo-Arne Olsen, ÖREBRO
20 / 07 Clas Lindqvist, VÄLLINGBY
21 / 07 Kalevi Starck, SKÖVDE
24 / 09 Bo Jönsson, RAMLÖSA
25 / 07 Per-Olof Svensson, TRELLEBORG
26 / 08 Inger Holgersson, HOLMSJÖ
26 / 08 Ann-Christine Wahlberg, SOLLENTUNA
27 / 08 Najib Moudi, VÄSTERÅS
27 / 08 Leif Lennartsson, VARBERG

Nya medlemmar

631021 Ann-Marie Persson, MALMÖ
681111 Fredrik Hedvall, ULTRICEHAMN
600913 Anders Ewerlöf, VÄRMDÖ
660820 Boel Burman, VÄLLINGBY
560707 Christian Lacotte, STOCKHOLM
660401 Johanna Pansera, BROMMA
710107 Henrik Berglund, ÖSTERSUND
530921 Bosse Svensson, KARLSKRONA
480717 Svenåke Boström, NJURUNDA
590519 Margareta Karlsson, STOCKHOLM
690414 Pär Bildtse, KATRINEHOLM
721001 Thomas Klasson, HALMSTAD
730209 Lars Norén, NORRKÖPING
490525 Wiktor Falkteg, TULLINGE
680813 Line Mykland, LIDINGÖ
600722 Thomas Kamph, BROMÖLLA
670214 Magnus Befwe, HOVÅS
520411 Åke Eriksson, LULEÅ

510618 Björn Lejelind, BJÖRKLINGE
700703 Kristoffer Holm, MÖLNLYCKE
600402 Leif Dahlstedt, STOCKHOLM
590222 Lars Hietala, LULEÅ
640816 Leonidas Touventzidis, TRELLEBORG
710602 Fredrik Lindfors, SKELLEFTEÅ
821128 Andreas Dayan, VÄSTERÅS
650402 Lena Törnqvist, FORS
551229 Bernth Johnsson, KALMAR
641125 Pierre Friberg, JÖNKÖPING
600930 Anders Söderlund, HUSKVARNA
550326 Peter Klüft, JÖNKÖPING
530718 Rolf Hultsborn, VAGGERYD
420912 Jan Lundberg, JÖNKÖPING
460728 Waldemar Jarmuchowicz, NORRAHAMMAR
520703 Per Andersson, STOCKHOLM
751202 Thomas Carlsson, LJUNGBY
771203 Carianne Röjerås, HUDDUNGBY
481015 Olov Hedman, LULEÅ
570527 Thomaz Andersson, ENKÖPING
790906 Kaj Leissner, GRÅBO
650918 Mikael Andersson, HÄLLEKIS
671223 Michael Hallner, OCKELBO

Avlidna

221113 Bremstedt Gunnar, SOLLENTUNA
200620 Nielsen Orla, MÅRSTA
210605 Hubsch Arne, ENSKEDE

321228 Magnusson Rune, KIL
271220 Åberg Stig, ÄLVSJÖ
300514 Gefwert Kurt, VÄLLINGBY
340719 Heurlin Arne, OSKARSHAMN
211129 Stokke Paul, SPÅNGA
191024 Behrens Alex, STOCKHOLM
191024 Behrens Alex, STOCKHOLM
201212 Johansson Rune, NORRSBY
340609 Karlsson Börje, LJUNGBY
300301 Svensson Lars, STRÅSSA

POSTTIDNING B

Media Grafica
Box 120 69
102 22 Stockholm

Vik
den 1/9

Välkommen till Mediadrivern!

Vår ambition är att Mediadrivern ska vara något mer än en spännande golf-tävling. Det är ett utmärkt tillfälle att knyta nya kontakter med kollegor, lära känna GMf och Ledarna samt att helt enkelt ha trevligt tillsammans.

Mediadrivern 2004 går på Vasatorps GK i Helsingborg - en mästerskapsbana av högsta klass. Vi har bokat en timmes starttider så antalet deltagare är begränsat till 24. Mer information om och anmälan till Mediadrivern finns på www.gmf.ledarna.se.

Plats: Vasatorps GK, Gamla banan
Tid: 1/9, första starttid kl. 12.34.
Spelform: Slaggolf
Anmälan: www.gmf.ledarna.se
Anmälningsavgift: 250 kronor per person.
Avgiften inkluderar: greenfee, polett, fika och middag i samband med prisutdelning.

Mediadrivern arrangeras av GMf

